

Verksamhetsberättelse 2019

Sisällysluettelo

Yleiskatsaus	3
Yhdistyskokous	4
Vaalivaliokunta	4
Hallitus	4
Varsinainen toiminta	5
AMKEN uusi strategia	5
Toiminnan strategiset painopisteet 2019-2023	6
Eduskuntavaalivaikuttaminen	7
Kyselyt	9
Ammattiosaamisen barometri	9
Kannanotot	10
Lausunnot	10
Viestinnällä arvostusta ja vetovoimaa	11
Tapahtumat	13
Jäsenpalvelut	13
Ansioristit	13
Valiokunnat, verkostot ja työryhmät	14
Ammattiosaamisen valiokunta	14
Verkostot	14
Koulutuksen johtamisen verkosto (KOJO)	14
Koulutuksen digitalisaation verkosto (DIGI)	14
Henkilöstöjohtamisen ja kehittämisen verkosto (HRMD)	14
Työelämäkumppanuuksien verkosto	14
Viestintäverkosto	15
Kansainvälisen toiminnan työryhmä	15
Liiketoimintaverkosto	15
Henkilöstö ja talous	16
Tilikauden taloudellinen tulos	16
Arvio yhdistyksen kehitysnäkymistä	16

YLEISKATSAUS

Vuosi 2019 oli monin tavoin ammatilliselle koulutukselle vaiherikas vuosi. Eduskunta-vaaleissa poliittiset voimasuhteet muuttivat ja sekä Antti Rinteen, että Sanna Marinin hallitukset ovat hallitusohjelmassaan nostaneet aiempaa enemmän esille ammatillista koulutusta.

AMKEN tärkein edunvalvontatavoite 2019 kevään eduskuntavaaleihin sekä sitä seuranneisiin hallitusneuvotteluihin ja hallitusohjelmaan oli vaikuttaa siihen, että ammatillisen koulutuksen resurssit lisääntyvät merkittävästi. Tässä tavoitteessa onnistuttiinkin kohtuullisesti.

Hallituksen tärkeimpinä ammatillisen koulutukseen kohdistuvina hallitusohjelma-asioina ovat oppivelvollisuuden laajentaminen, jatkuvaan oppimiseen liittyvien haasteiden ratkaiseminen, koulutuspoliittisen selonteon eli tiekartan kohti vuotta 2030 laatiminen sekä koulutukseen suunnatun rahoituksen selkeä kasvattaminen.

Samaan aikaan hallitusohjelman täytäntönnäpön kanssa toteutetaan vuonna 2018 voimaan astuneen lainsäädäntöuudistuksen toimeenpanoa. Ammatillinen koulutus on näin sekä toimintaympäristönsä että toteuttamistapojensa suhteen nopeassa muutoksessa.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöuudistuksen toimeenpano on edennyt niin, että toimintavuonna saatiin jo selkeää osviittaa sen toimivuudesta. Syksyllä 2019 toteutetun ammattiosaamisen barometrin perusteella saatu palaute sisällöistä oli pääsääntöisesti myönteistä. Sen sijaan toimeenpanoon liittyvien prosessien käyttöönotto, kuten KOSKI-palvelut aiheuttivat paljon työtä. Kohtuutonta hallinnollista taakkaa koettiin aiheutuvan myös monien hankkeiden ja rahoitushakujen heikosta koordinoinnista.

Vuodesta 2013 vuoteen 2018 ammatillisen koulutuksen rahoituksesta leikattiin yhteensä yli 300 miljoonaa euroa, mikä heikensi oleellisesti koulutuksen järjestäjien mahdollisuuksia laadukkaasti koulutuksen järjestämiseen. Vuonna 2019 rahoituksen suunta muuttui niin, että se nousi noin 65 M€ vuodesta 2018.

Hallituksen tahto lisätä toimintaresursseja kohdistuu erityisesti opettajien ja henkilöstön palk-

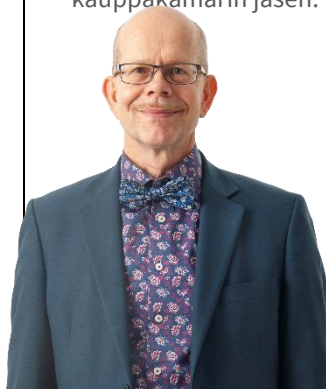
kaamiseen. Tätä varten hallitusohjelmassa tavoitteeksi asetettiin 235 M€ määräraha tälle hallituskaudelle. Tähän tarkoitukseen kohdennettiin jo vuoden 2019 lopussa 20 M€ määräraha. AMKE on tuonut voimakkaasti esille koulutuksen järjestäjien tarpeen päättää itsenäisesti rahoituksen suuntaamisesta toiminnan ja tavoitteiden kannalta tehokkaimmalla tavalla.

Työikäisen väestön osaamisen uudistamistarpeet ovat lisääntyneet nopean teknologia- ja digitalisaatiokehityksen seurauksena. Muun muassa tästä syystä ammatilliseen koulutukseen osallistuneiden määrä on vuodesta 2013 kasvanut selkeästi noin 320 000 opiskelijaan vuodessa. Tämä haastaa koulutuksen järjestäjät uudistamaan oppimisympäristöjään. Monissa AMKEN jäsenissä onkin käynnissä mitavia infrastruktuurin uudistamis- ja kehittämishankkeita.

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry on ammatillisen koulutuksen järjestäjien valtakunnallinen etu- ja palvelujärjestö. AMKE yhdistää kunnalliset ja yksityiset koulutuksen järjestäjät. Vuoden 2019 aikana AMKE sai yhden uuden jäsenen, **Jyväskylän palvelualueen opiston**, joten vuoden lopussa jäsenmäärä oli 84. Lisäksi toimintavuoden aikana jäseniksi hyväksyttiin vuoden 2020 alusta Amiedun ja AEL:n yhteenliittymä **Taitotalo**, Rastorin ja Markkinointi-instituutin yhteenliittymä **Rastor-insituutti** sekä Turun konservatorion yrityskaupan seurauksena jäsenyyden siirtyminen **Turun Musiikinopetus Oy**:lle.

AMKEN jäsenet kouluttivat vuonna 2018 noin 96 prosenttia ammattiin opiskelevista nuorista ja aikuisista. Jäsenet olivat merkittäviä työvoima- ja maahanmuuttajien kouluttajia ja myivät myös koulutus- ja kehittämispalveluita työnantajille.

AMKE on jäsenenä Skills Finland ry:ssä ja EUproVETissä (European Providers of Vocational Education and Training). Kummankin hallituksessa on AMKEN edustus. AMKE on lisäksi Helsingin seudun kauppakamarin jäsen.

Vuosi 2019 oli monin tavoin ammatilliselle koulutukselle vaiherikas vuosi.

Veli-Matti Lappu

YHDISTYSKOKOUS

AMKE ry:n yhdistyskokous pidettiin 12.11.2019 Helsingissä. Kokouksessa valittiin hallitukseen kuusi uutta jäsentä erovuoroisten tilalle.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin kaudelle 1.1.2020–31.12.2022 teollisuusneuvos **Kari Kallonen**, 1. varapuheenjohtajaksi rehtori **Leena Kaivola** Aikuiskoulutus Taitajasta ja 2. varapuheenjohtajaksi rehtori **Pasi Kankare** Careeria Oy:stä.

Jäseniksi kaudelle 1.1.2020–31.12.2022 valittiin yhtymäjohtaja **Antti Lahti** SASKY koulutuskuntayhtymästä, kuntayhtymän johtaja, rehtori **Kari Puumalainen** Ylä-Savon koulutuskuntayhtymästä (YSAO), sekä johtava rehtori **Maria Sarkkinen** Helsingin kaupungilta (Stadin ammattiopisto).

Vuoden 2020 vaalivaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin kuntayhtymän johtaja, rehtori **Esa Karvinen** Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (RIVERIA) sekä jäseniksi rehtori **Teppo Tapani** Tampereen Aikuiskoulutuskeskuksesta (TAKK) sekä rehtori **Åsa Stenbacka** Vaasan kaupungilta (VAMIA).

Yhdistyskokous hyväksyi toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 2018.

VAALIVALIOKUNTA

Vuonna 2019 vaalivaliokunta muodostui seuraavasti:

- **Virpi Lilja**, vaalivaliokunnan puheenjohtaja, Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia jäsenet
- **Esa Karvinen**, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä RIVERIA
- **Åsa Stenbacka**, Vaasan kaupunki, Vamia
- **Timo Karkola**, Ami-säätiö
- **Pekka Vaittinen**, Hyria- koulutus Oy

HALLITUS

Yhdistyksen hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana kahdeksan kertaa. Lisäksi pidettiin kaksi sähköpostikokousta. Hallituksessa esittelijänä toimi toimitusjohtaja **Veli-Matti Lamppu** ja sihteerinä johtava asiantuntija **Satu Ägren**.

Hallituksen jäsenet osallistuivat kokouksiin seuraavasti:

- **Leena Linnainmaa**, puheenj. 7/8
- **Antti Lehmusvaara**, 1. varapj. 5/8
- **Juha Ojala**, 2. varapj. 7/8
- **Taisto Arkko** 7/8
- **Max Gripenberg** 7/8
- **Helena Koskinen** 7/8
- **Sirpa Lukkala** 6/8
- **Lasse Schultz** 7/8
- **Arja Seppänen** 6/8
- **Vesa Saarikoski** 5/8
- **Maria Taipale** 7/8
- **Riikka-Maria Yli-Suomu** 8/8

TYÖVALIOKUNTA

Hallituksen työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtajisto ja toimitusjohtaja. Työvaliokunta kokoontui kuusi kertaa.

Hallitus teki seuraavat vierailut:

- 7.2. Suomen Yrittäjät
- 12.3. Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- 1.-2.8. Tampereen seudun ammattiopisto TREDU (hallituksen kokous ja kesäpäivät)
- 24.10. Kuntaliitto

Hallituksen puheenjohtajalle maksettiin kuukausikorvausta 500 €/kk ja varapuheenjohtajalle 400 €/kk. Hallituksen jäsenen kokouspalkkio oli 100€/kokous.

Puheenjohtajistolle maksettiin kuukausipalkkion lisäksi kokouspalkkio hallituksen kokousten osalta. Matkakustannukset korvattiin verohallituksen päätöksen mukaan.

VARSINAINEN TOIMINTA

AMKEN UUSI STRATEGIA

AMKE päivitti strategiansa vuosille 2019-2023. Näkökulmana on koko ammatillisen koulutuksen järjestäjien muodostama AMKE-yhteisö: Miten toimijat koulutuksen järjestäjästä AMKEN toimistoon voivat omalta osaltaan tukea yhteistä edunvalvonta-, palvelu- ja viestintätehtävää.

AMKEN tehtävänä on vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon siten, että työmarkkinoiden muutokset huomioidaan koulutuksen rahoituksessa, rakenteissa, säädöksissä sekä tutkin-tojärjestelmässä.

AMKEN erityisenä tehtävänä on pitää koulutuksen järjestäjät ajan tasalla muutospaineista, jotta ne voivat ennakoida omaa toimintaansa.

AMKEN STRATEGIAN YTIMEN MUODOSTAVAT:

VISIO:

AMKE on ammatillisen koulutuksen järjestäjien tärkein edunvalvoja, joka kehittää maailman parasta ammattiosaamista

MISSIO:

Olemme vahva ammattiosaamisen asiantuntija ja kehittäjä sekä jäsentemme edunvalvoja

ARVOT:

Asiantuntijuutemme syntyy yhteistyöllä

- Jäsenistömme osallistuu aktiivisesti edunvalvontaan.
- Kehittämme kansainvälistyvää osaamista ja koulutusta sidosryhmien kanssa.

Ansaitsemme arvostuksemme

- Toimimme vastuullisena yhteistyökumppanina edunvalvonnassa.
- Perustamme toimintamme asiantuntijuuteen ja tietoon.

Kehittämme rohkeasti ja avoimesti

- Teemme ennakkoluulottomia avauksia
- Viestimme avoimesti jäsenistölle ja sidosryhmille

TOIMINNAN STRATEGISET PAINOPISTEET 2019-2023

Ammattiosaamisella työtä ja yrittäjyyttä – resurssit kuntoon

- Perusrahoitusta nostetaan vähintään 100 M€ sekä indeksikorotus tulee säilyä. Näin varmistetaan pitkäjänteinen ja ennustettava rahoitus.
- Vuosille 2019-23 suunnattu 235 M€ tulevaisuusinvestointi tulee täysimääräisesti jakoon yleiskatteellisena perusrahoituksena sekä rahoitus jatkuu vuoden 2023 jälkeen.
- Ammatillisen koulutuksen rahoitusmalli turvaa jatkuvan oppimisen työikäiselle väestölle.
- OKM:n, TEM:n ja koulutuksen järjestäjien yhteistyötä parannetaan, jotta työvoimakoulutuksen opiskelijavuodet toteutuvat paremmin.

MITTARI:

- Perusrahoituksen kasvu vähintään +100 M€.
- Työvoimakoulutukseen kohdennettujen opiskelijavuosien toteuma on 90 prosenttia.

Arvostus synnyttää vetovoimaa

- Jokaisen nuori suorittaa ammatillisen tutkinnon tai ylioppilastutkinnon.
- Varmistetaan monipuoliset polut ammatillisesta korkeakoulutukseen ja oman ammatillisen osaamisen jatkuvaan kehittämiseen.
- Väylät auki - ammatilliseen koulutukseen hakeutuvien määrä kasvaa.
- Tuemme ammatillisen koulutuksen laadun kehittämistä.

MITTARI:

- Peruskoulun päättävistä 48 % hakee ensisijaisesti ammatilliseen koulutukseen.
- Ammatillisen koulutuksen aloittaa vähintään 130 000 uutta opiskelijaa vuosittain.

- Ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen vähenee.

Yhdessä tuloksiin

- Ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulujen opintoväyliä ja TKI-yhteistyötä kehitetään.
- Työelämäjärjestöjen ja muiden AMKEN sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä vahvistetaan.
- Kansainvälisyyttä lisätään.
- AMKEN, OKM:n ja OPH:n yhteistyötä lisätään hanke- ja strategiarahoituksen hakukohteiden määrittelyssä sekä aikatauluttamisessa.
- AMKEN jäsenten osallistamista ja osallistumista edunvalvontaan ja viestintään lisätään.

MITTARI:

- Uusista AMK-opiskelijoista (alempi korkeakoulututkinto) 35-40 % pohjakoulutuksena ammatillinen koulutus tai kaksoistutkinto.
- TKI-yhteistyöhön on luotu uusia malleja.
- AMKEN jäsenet ovat tyytyväisiä jäsenkyselyssä hanke- ja muun rahoituksen ennakoitavuuteen ja tasapuolisuuteen.

Maahanmuutolla ratkaisuja työvoima- ja osaajapulaan

- Aikuisten maahanmuuttajien kotouttamiskoulutusta kehitetään yksilöllisiksi ja nopeiksi poluiksi kielenoppimista ja ammattiosaamista yhdistämällä.
- Ammatillisen koulutusta hyödynnetään työperäisen maahanmuuton lisäämisessä ja osaamisen varmistamisessa.
- Vieraskieliset tutkinnot vapautetaan lupamennettelystä.

MITTARI:

- Kotouttamiskoulutuksen järjestäminen sidotaan koulutuksen järjestämislupiin.
- Vieraskieliset tutkinnot vapautetaan lupamennettelystä.

EDUSKUNTAVALIVAUKUTTAMINEN

Eduskuntavaaleja ja uutta hallitusohjelmaa varten AMKE asetti useita tavoitteita, jotka koottiin julkaisuun **#Ammattiosaaminen2023**. Julkaisua jaettiin sidoryhmille sekä yhteistyössä AMKEN jäsenten kanssa kansanedustajaehdokkaille. Julkaisusta otettiin 500 kappaleen painos.

https://www.amke.fi/media/julkaisu/valitavoitteet_2019.pdf

Hallitusohjelmaan vaikuttamistavoitteekseen AMKE asetti seuraavat pääteemat ja niistä johdetut tavoitteet:

OSAAMINEN RATKAISEE – RESURSSIT KUNTOON

- Taloudellisen kasvun ja osaavan työvoiman saatavuuden tukemiseksi ammatillisen koulutuksen valtionosuuden perusrahoitusta on nostettava vähintään 10 prosentilla eli vähintään 80-100 miljoonalla eurolla. Rahoitus on myönnettävä suoraan koulutuksen järjestäjälle.
- Maakuntauudistuksessa on pidettävä huolta valtakunnallisesta ammatillisen koulutuksen saatavuudesta monituottajamallin mukaisesti.
- Kasvupalvelukoulutusten kilpailutus on toteutettava laadullisin ja kaikille toimijoille tasapuolisin kriteerein. Palveluiden vaikuttavuus on otettava yhdeksi rahoituskriteeriksi.
- Kehittämisen- ja innovaatio- ja rahoitus on ulotettava ammatilliseen koulutukseen korkeakoulu-yhteistyön kautta.

TUTKINTO KAIKILLE NUORILLE

- Perusopetuksen joustavuutta ja yksilöllisiä opintopolkuja on hyödynnettävä niin, että nuoret saavat riittävät valmiudet toisen asteen opintoihin. Mikäli oppivelvollisuusikä nostetaan, se tulisi rajata perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheen palveluihin, esimerkiksi

VALMA TELMA, joustava perusopetus ja nuorten työpajat.

- Toisen asteen opintoihin liittyvät oppikirja-, työväline- ja muut materiaalikustannukset, jotka saattavat vaikuttaa opiskelijan taloudellisiin mahdollisuuksiin suorittaa opintoja, tulee hoitaa yksilö- ja perhekohtaisten taloudellisten tukien avulla.
- Ammatillisen ja korkea-asteen välisiä opintoväyliä on kehitettävä, jotta opiskelijan siirtyminen on mahdollisimman sujuvaa ja asuinpaikasta riippumatonta. Myös opintoväylä yliopistoon tulee olla aidosti mahdollinen.

OSAAMISSTRATEGIAN LAATIMINEN

- Koulutus- ja osaamisuudistusten toteuttamisen tueksi on laadittava kansallinen osaamisstrategia, jossa ovat mukana kaikki koulutusasteet. Siinä määritellään pitkän aikavälin tavoitteet, pelisäännöt ja toimet palveluiden tuottamiseen, rahoitukseen, hyödyntämiseen ja toteuttamiseen.
- Uudistuneen rahoitusmallin toimivuus on arvioitava ja sitä tulee tarvittaessa muuttaa paremmin ammatillisen koulutuksen eri tavoitteita tukevaksi.

OPPIMISTA JA OSAAMISTA TUKEVAN DIGITALISAATION EDISTÄMINEN

- Digitaalisten oppimisympäristöjen, henkilöstön digiosaamisen ja työelämän kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamiseksi on lisättävä resursseja.
- Uusien sähköisten tietojärjestelmien käyttöönotto ei saa aiheuttaa kohtuutonta ja pysyvää hallinnollista lisätaakkaa ja -kustannuksia. Esimerkkeinä opintojen henkilökohtaistamissuunnitelma eHOKS- ja KOSKI-tietovarantopalvelu.

TYÖ- JA KOULUTUSPERÄISEN MAAHANMUUTON LISÄÄMINEN

- Työperusteisille maahanmuuttajille ja heidän perheilleen on tarjottava lyhytkestoisia osamistarpeiden arvioimis- ja täydennyspalveluita sekä muita palveluita pysyvän kotoutumisen tueksi.
- Vieraskielinen ammatillinen tutkintotavoitteinen koulutus on avattava kysyntää vastaavaksi.
- Suomessa ammatillisen tai korkea-asteen tutkinnon suorittaneelle on myönnettävä automaattisesti työ- ja oleskelulupa.

Seuraavassa kuvassa on arvioitu ”peukuttamalla”, kuinka AMKE onnistui hallitusohjelmavaikuttamisessaan vertaamalla hallitusohjelmassa olevia teemoja ja sisältöjä AMKEN asettamiin tavoitteisiin.

AMKEN ratkaisut	Hallitusohjelma
Oppivelvollisuuden laajentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan ohjausta, opiskeluhoillon palveluita sekä peruskoulun mahdollisuuksia tarjota riittävät valmiudet suoritua toisen asteen koulutuksesta. Korotetaan oppivelvollisuusiä 18 ikävuoteen. Erilaisten koulutusmuotojen järjestäjille korvataan täysimääräisesti oppivelvollisuustehtävään liittyvät kustannukset.
Oppimateriaali- ja työvälinekustannukset 	<ul style="list-style-type: none"> Tehdään selvitys maksuttomasta toisen asteen koulutuksesta ja oppimateriaalikustannusten alentamisesta, ryhdytään sen pohjalta tarvittaviin toimenpiteisiin
Ammatillisen ja korkea-asteen välisten väylien kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan ammatillisen koulutuksen sivistyksellisiä opintoja. Erityisesti vahvistetaan ammatillisen tutkinnon suorittaneiden mahdollisuutta hakeutua ja opiskella menestyksekkäästi korkeakouluissa. Painotetaan korkeakoulujen ohjausta ja rahoitusta siten, että se kannustaa korkeakouluja avaamaan koulustarjontaansa mahdollisimman laajasti

AMKEN ratkaisut	Hallitusohjelma
Kehittämisen- ja innovaatorahoitus 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan ammatillista osaamisketjua korostamalla ammattikorkeakoulujen, oppilaitosten ja pk-yritysten merkitystä suomalaisessa TKI-järjestelmässä.
Kansallinen osaamisstrategia 	<ul style="list-style-type: none"> Hallitus laatii v. 2020 loppuun mennessä osaamisen ja koulutuspoliittisen selonteon 2030, jossa etsitään yhteiset pitkän aikavälin keinot Suomen koulutus- ja osaamistason nostamiseksi, koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi ja oppimiseröjen kaventamiseksi. Toteutetaan parlamentaarinen jatkuvan oppimisen uudistus, jolla vastataan läpi elämän jatkuvaan tarpeeseen kehittää ja uudistaa omaa osaamista.
Resursseja vastaamaan digitalisaatioon	(ei kirjauksia aiheesta)

KYSELYT

AMKEN edunvalvonta pohjautuu tietoon koulutuksen järjestäjien ja ammatillisen koulutuksen tilanteesta. Kesällä 2019 AMKE teki jäsenistölleen kyselyn kesäajan käytöstä. Kesätauot ovat lyhentyneet aikaisemmasta ja vastaajista yli 60 prosenttia pitää korkeintaan neljän viikon kesätauon. Yleisin kesätauon pituus oli tasan neljä viikkoa.

Noin 60 prosentilla koulutuksen järjestäjistä opiskelijamäärät ovat alle puolet normaalista ja lähes 40 prosentilla vastaajista kesäaikaan opiskelijavolyymi on yli puolet normaalista. Tarkemmit tulokset löytyvät AMKEN nettisivuilta,

https://www.amke.fi/media/grafiikka/2019/kesakysely_kuva.png.

AMMATTIOSAAMISEN BAROMETRI

AMKE toteutti syksyllä 2019 ammattiosaamisen barometri -kyselyn jäsenilleen. Kyselyllä selvitettiin koulutuksen järjestäjien näkemyksiä toimintaan vaikuttavista muutostekijöistä, rahoitusjärjestelmästä, henkilöstömäärän ja toimitilojen sekä työelämäyhteistyön ja korkeakouluyhteistyön kehityksestä. Kyselyn tietoja syvennettiin haastatteluin.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjät arvioivat syksyllä 2019 tulevaisuuden näkymänsä myönteisempänä kuin vuonna 2014, jolloin barometri toteutettiin edellisen kerran. Keskeisinä syinä tähän on vuoden 2018 alussa voimaan tullut ammatillisen koulutuksen uudistus sekä Suomen talouden suotuisa kehitys. Uudistuksen katsottiin antavan aiempaa paremmat mahdollisuudet vastata yhä moninaisempiin työelämä- ja opiskelija-asiakkaiden tarpeisiin.

Kyselyyn vastasi 69 koulutuksen järjestäjää eli vastausaktiivisuus oli 62 prosenttia. Ammattiosaamisen barometrin tulokset julkaistiin Johdon foorumissa 12.11.

https://www.amke.fi/media/julkaisuja/2019/ammattiosaamisen_barometri_2019.pdf

ALOITTEET JA KANNANOTOT

Jokaisella ammatillisen koulutuksen opiskelijalla on oikeus tulla kuulluksi 2.1.

Sote-ala tarvitsee nopeasti lisää lähihoitajia - samalla ei pidä unohtaa muuta osaajapulaa 11.2.

Ammatillisen koulutuksen perusrahoitusta korotettava 13.3.

Vieraskielisen ammatillisen koulutuksen järjestäminen tulee vapauttaa 11.4.

Ammatillisen koulutuksen viesti hallitusneuvotteluihin: vaalilupaukset lunastettava 17.4.

Hallituksen siirrettävä kotoutumiskoulutus opetus- ja kulttuuriministeriöön 25.4.

18 järjestöä muistuttaa koulutuksesta hallitusneuvottelijoita: Nyt kirjoitetaan Suomen tulevaisuuden otsikot 15.5.

Oppivelvollisuutta ei ratkaista ilmaisilla oppimateriaaleilla – tarvitaan täsmätoimia 31.5.

Kokonaiskuva ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi jää sirpaleiseksi 4.6.

Hallituksen tulee mahdollistaa rahoituksella ammatillisen koulutuksen pitkäjänteiset henkilöstöinvestoinnit 12.8.

Valtionvarainministeriön budjettiesityksellä ei osaajapulaa ratkaista 19.8.

Vieraskielinen ammatillinen koulutus vapautettava lupamenettelystä 2.9.

AMKEN terveiset budjettiriiheen: On aika lopettaa ammatillisen koulutuksen taloudellinen kyykytys! 12.9

Ammatilliseen koulutukseen luvassa maltillisia ponnostuksia 18.9.

AMKE ja SAJO: Ammatillisen koulutuksen tulevaisuusinvestointien rahoituksen tulee olla tasapuolista koulutuksen järjestäjille 14.10.

Arene, UNIFI, AMKE, Akava, KT, STTK, Keskuskauppakamari ja Sivista: Kansainvälisten opiskelijoiden määrä on moninkertaistettava 12.11.

LAUSUNNOT

Lausunto asetusluonnokseen SORA-alojen pääsy- ja soveltuvuuskokeista
Opetus- ja kulttuuriministeriölle 11.1.

Lausunto hallituksen esitykseen liikenteen ammatti-pätevyyslainsäädännön muuttamisesta
Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle 15.1.

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta
Sivistysvaliokunnalle 15.1.

Lausunto Viitekehyksen laajentamistyöryhmän loppuraportista
Opetus- ja kulttuuriministeriölle 14.2.

Lausunto tasa-arvovaltuutetun kertomuksesta eduskunnalle 2018
Sivistysvaliokunnalle 14.2.

Opintotukilain muuttaminen
Opetus- ja kulttuuriministeriölle 18.4.

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta
Opetus- ja kulttuuriministeriölle 19.6.

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioiksi vuodelle 2020
Eduskunnan sivistys- ja tiedejaostolle 18.10.

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2020 ja julkisen talouden suunnitelma vuosille 2020-23
Eduskunnan sivistysvaliokunnalle 18.10.

Lausunto kansallisten mediakasvatuslinjausten luonnoksesta
Opetus- ja kulttuuriministeriölle 28.10.

Lausunto vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistelevan työryhmän muistiosta
Opetus- ja kulttuuriministeriölle 23.10

VIESTINNÄLLÄ ARVOSTUSTA JA VETOVOIMAA

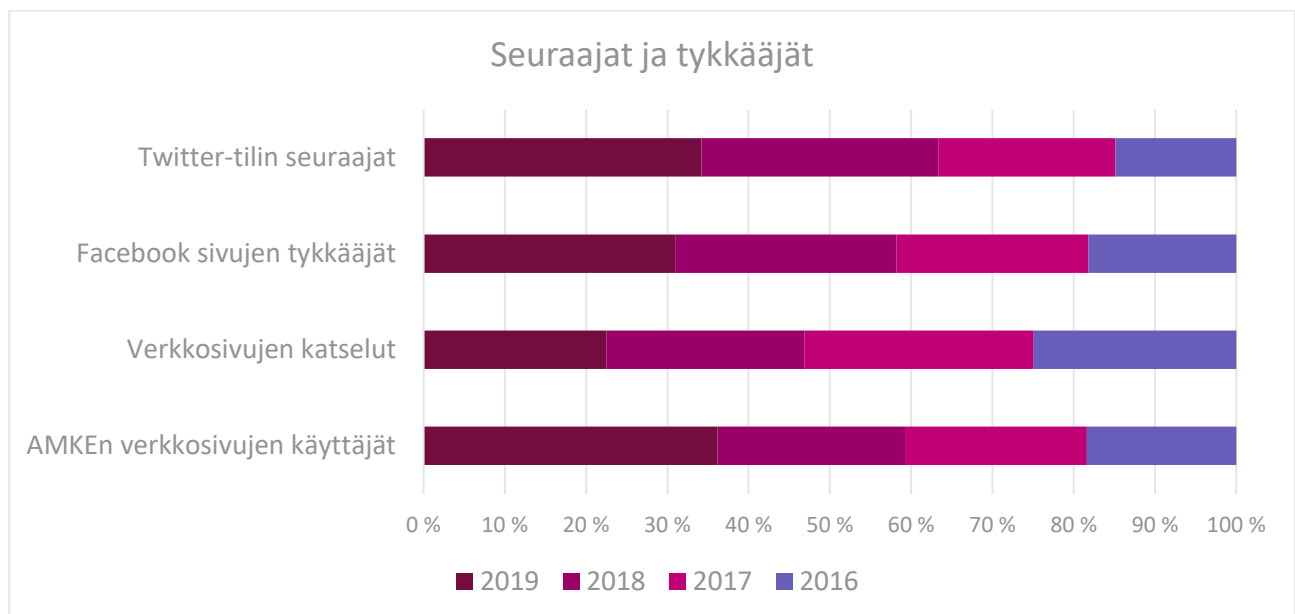
AMKE viesti toiminnastaan ja ammatillisen koulutuksen asioista verkkosivujen ja sosiaalisen median kautta. Myös AMKEN tapahtumat ja jäsenvierailut muodostivat merkittävän viestintäkanavan.

Toimintavuoden aikana otettiin käyttöön uusi, johdolle suunnattu Ajankohtaista AMKEssa – katsaus, johon koottiin keskeisimmät tiedotettavat asiat. Vuonna 2019 Ajankohtaista AMKEssa -katsaus lähetettiin 17 kertaa.

AMKEN ylläpitämien Ammatillinen koulutus -Facebook-sivujen tykkääjien määrä kasvoi toimintavuoden aikana 12 prosenttia ja AMKEN Twitter-tilin seuraajia tuli lisää 15 prosenttia.

Toimintavuonna tuotettiin 20 tiedotetta. Verkkosivuilla julkaistiin 106 uutista ja 55 blogia. Mediaosumien määrä toimintavuonna oli 87 kappaletta.

Kuten edellisinä vuosina, eniten verkkosivuilla yleisöä keräsivät uutiset, tapahtumatiedot sekä blogit. Blogiin kirjoittivat pääasiassa AMKEN sidosryhmien ja jäsenorganisaatioiden edustajat.

#väylätauki -vetovoimakampanja

Vuonna 2018 käynnistettyä Väylät auki -kampanjaa jatkettiin vuonna 2019. Mukaan kampanjaan lähti 48 AMKEN jäsentä.

Kampanjan uusina vaikuttajina olivat radiotoimittaja, Tv-kasvo **Maria Veitola** sekä Billebeino -vaate-merkin toimitusjohtaja **Juhani Putkonen**, jotka videoillaan kertoivat omasta urapolustaan ja siitä, miten ammatillinen koulutus on siihen liittynyt.

Videot saivat ensiesityksensä toista kertaa järjestetyssä **Ammatillisesta opoille** -aamiaistilaisuudessa Stadin ammattiopistossa 1.2. Tilaisuus kokosi yhteen paikan päälle ja striimin välityksellä yli 400 opoa ympäri Suomen.

Videoiden lisäksi oleellisena osana kampanjaa toimi mukana olevien koulutuksen järjestäjien oma viestintä. Oppilaitokset viestivät verkkosivuillaan, somessa ja tapahtumissaan kampanjan yhteistä ilmettä käyttäen. Ennalta sovitut somepäivät innostivat oppilaitoksia jakamaan tarinoita **#väylätauki**-tunnisteella.

Kampanjaa markkinoitiin Facebookissa, Instagramissa ja Snapchatissa sekä YouTubessa. Kanavista tehokkaimmaksi osoittautui Snapchat. Kanavan CPM-arvo (hinta per tuhat näyttöä) oli 1,39€, mikä oli yksi kampanjan parhaista luvuista.

Syksyllä toteutettiin lisäksi aktivointikampanja, jossa kohderyhmänä oli aikuiset. Somessa pyörineet animaatiot tavoittivat yhteensä 70 000 henkilöä.

TAPAHTUMAT

AMKE, Talous ja nuoret TAT, Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ja Suomen opinto-ohjaajat SOPO järjestivät yhteistyössä 1.2. Stadin ammattiopistossa *Mitä kuuluu ammatillinen koulutus?*-aamiaistilaisuuden. Ohjauksalan ammattilaisille suunnattuun tilaisuuteen osallistui paikan päällä ja striimin välityksellä yli 400 opoa.

Vuoden 2019 aikana järjestettiin 15 maksullista tapahtumaa ja kolme (3) webinaaria. Tapahtumat keräsivät yhteensä 1424 osallistujaa, joista webinaareissa oli 320. Tapahtumien tuottamisen hoiti AMKE Oy. Kaikkien tapahtumien palautteiden keskiarvo oli 4,3 (asteikko 1-5).

AMKEpäivien teemana oli Ammattiosaaminen 2023 ja puhujina olivat mm. **Osmo Soininvaara** ja opetusministeri **Sanni Grahn-Laasonen** sekä kansliapäällikkö **Anita Lehikoinen**. Lisäksi ohjelmassa oli paneelikeskustelu poliittisille puolueille ja keskeisille edunvalvontajärjestöille. AMKEpäivillä oli 131 osallistujaa. *Johdon Foorumi* järjestettiin 6.2.2019 yhteistyössä Microsoftin kanssa teemalla ”Uuden ajan työelämäyhteistyö” ja syksyllä 12.-13.11. teemana oli ”Ammattiosaamisen suunta 2023”. Foorumin yhteydessä pidettiin yhdistyskokous. Johdon foorumeissa oli osallistujia yhteensä 146.

Verkostoille suunnattuja tapahtumia oli yhteensä 10. Näistä suurimpia olivat *Hyvää Pataa*, jonka kohderyhmänä ovat ravitsemispalveluiden koko henkilöstö. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä Raision seudun koulutuskuntayhtymän kanssa ja se keräsi 238 osallistujaa. *VIMMA – viestinnän ja markkinoinnin foorumi* järjestettiin yhteistyössä Gradian kanssa ja siihen osallistui oppilaitosten viestintä- ja markkinointitehtävissä toimivista yhteensä 110 henkilöä.

Lisäksi järjestettiin kaikille verkostoille yhteinen tapahtuma, jossa aiheena oli hyvinvointia työstä ja osaamisesta. Toukokuussa pidettiin ammatillisen koulutuksen järjestäjien johdolle sekä työvoimakoulutuksesta ja TE-hallinnon koulutuksesta vastaaville *TEM-AMKE -ajankohtaisfoorumi*, johon osallistui 76 henkilöä.

Webinaarien aiheena olivat: *Kun koulu loppuu – Nuorten tulevaisuusraportti*, *Ryhtiä asiakastiedon hallintaan* sekä *Kriisiviestintä oppilaitoksessa*.

AMKE oli mukana yhteistyötahona kahdessa valtakunnallisessa seminaarissa. Toinen oli opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen seminaari, joka järjestettiin Skills Weekin yh-

teydessä 17.10.2019. Seminaarin järjestelyistä päävastuussa oli Stadin ammatti- ja aikuisopisto. Toinen seminaari oli *Osaamista yhdessä*, jonka järjestäjinä AMKEN lisäksi olivat Kuntaliitto, Sivista ja FCG. Kaksipäiväinen seminaari pidettiin 26.-27.9.2019.

JÄSENPALVELUT

Vuoden 2018 lopussa solmittiin uusi kolmivuotinen AMKEN ja Microsoftin sopimus. AMKEN puolesta neuvottelijoina olivat **Urho Mäenpää** (PKKY), tietohallintopäällikkö **Jarno Temonen** (OSEKK) ja AMKEN toimitusjohtaja **Veli-Matti Lamppu**.

Sopimus sisältää Microsoft 365 -työkalut laajasti sekä opiskelijoiden että henkilöstön käyttöön. Vuoden 2019 alusta sopimuksessa on mukana 57 koulutuksen järjestäjää. Microsoft sopimuksen puitteissa koulutuksen järjestäjät nimesivät yhteyshenkilönsä, jotka ovat kokoontuneet kaksi kertaa Microsoftin ajankohtaispäiville.

ANSIORISTIT

AMKE ry:n hallitus myönsi vuonna 2019 ammatillisen koulutuksen ansioristejä yhteensä 88 kappaletta, joista kultaisia oli 25 ja hopeisia 33. Ansioituneille työntekijöille ja luottamushenkilöille sekä sidosryhmien edustajille myönnettävät kultaiset ja hopeiset ansioristit ovat tunnustus ammatillisen koulutuksen eteen tehdystä työstä.

VALIOKUNNAT, VERKOSTOT JA TYÖRYHMÄT

Ammattiosaamisen valiokunta on AMKEN sidosryhmäyhteistyön foorumi. Toimiston tukena työskentelivät koulutuksen johtamisen, henkilöstön johtamisen ja kehittämisen, koulutuksen digitalisaation, työelämäkumppanuuksien ja liiketoiminnan verkostot sekä kansainvälisen toiminnan työryhmä. AMKEN hallitus on asettanut Ammattiosaamisen valiokunnan ja AMKEN verkostot työryhmineen vuosille 2017–2019.

Vuonna 2019 AMKEN hallitus päätti yhden uuden verkoston asettamisesta. Viestintäverkosto aloitti toimintansa syksyllä. Lisäksi AMKEN alaisuudessa toimii itseohjautuvia verkostoja, joiden tehtävänä on edistää oppilaitosten välistä yhteistyötä omalla sektorillaan sekä luoda foorumi kokemusten ja ajatusten vaihtoon ja tiedon tuottamiseen. Näitä verkostoja ovat asianhallinta-, kiinteistö- ja tilapalvelu-, ravitsemispalvelu-, tietosuojavastaavien sekä TURVIS (turvallisuudesta vastaavien) -verkosto.

Verkostojen toimintaa ohjaavat työryhmät, jotka hyödyntävät etäkokouksista. Verkostot tuottavat ehdotuksia ja ideoita AMKEN maksullisten tapahtumien ja webinaarien sisällön suunnitteluun.

AMMATTIOSAAMISEN VALIOKUNTA

AMKEN hallitus on kutsunut ammattiosaamisen valiokuntaan keskeisten sidosryhmien edustajat. Valiokunta kokoontui kolme kertaa käsittelemään ajankohtaisia ammatillisen koulutuksen asioita, mm. ammatillisen koulutuksen uudistuksen toimeenpanoa ja vuoden 2019 eduskuntavaalitavoitteita.

JÄSENET:

- **Raimo Alarova**, Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry
- **Susanna Aro**, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
- **Hannu Freund**, KT Kuntatyönantajat
- **Tiina Immonen**, Yksityisten ammatillisten oppilaitosten liitto YAOL ry
- **Juuso Luomala**, Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry
- **Soile Koriseva**, Metsäteollisuus ry
- **Marja Vartiainen**, Suomen Yrittäjät
- **Riikka Vataja**, Helsingin seudun kauppakamari
- **Matti Tujula**, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry
- **Riina Nousiainen**, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
- **Heidi Husari**, Elinkeinoelämän oppilaitokset ELO ry

- **Tanja Paasilta**, Ammatillisen koulutuksen talouspäällikköyhdistys ry
- **Kirsi Rasinaho**, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- **Miika Sahamies**, Akava
- **Inkeri Toikka**, Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
- **Jussi-Pekka Rode**, Sivistystyönantajat ry
- **Virpi Spangar**, OPSO – Suomen oppisopimusosaajat ry

VERKOSTOT

KOULUTUKSEN JOHTAMISEN VERKOSTO (KOJO)

Koulutuksen johtamisen verkosto kokoontui toimintavuonna kaksi kertaa. Työryhmä käsitteli ammatillisen koulutuksen uudistuksen toimeenpanoon liittyviä kysymyksiä. Työryhmän puheenjohtajana toimi kuntayhtymän johtaja **Heikki Helve** Savon koulutus-kuntayhtymästä ja fasilitaattorina **Veli-Matti Lamppu**.

KOULUTUKSEN DIGITALISAATION VERKOSTO (DIGI)

Koulutuksen digitalisaation verkoston työryhmä kokoontui kolme kertaa vuoden aikana sekä järjesti ”Digitalisaatio – muutokset koulutuksessa ja työelämässä” -ajankohtaispäivän verkostolle. Verkosto käsitteli digitaalisia oppimisen ratkaisuja, opetus- ja oppimisprosessien uudistamista sekä tiedolla johtamista. Työryhmän puheenjohtajana toimi rehtori **Juha Vasama** Länsirannikon koulutus Oy WinNovasta ja fasilitaattorina **Satu Ågren**.

HENKILÖSTÖJOHTAMISEN JA KEHITTÄMISEN VERKOSTO (HRMD)

Henkilöstöjohtamisen ja kehittämisen verkoston työryhmä kokoontui lähes joka kuukausi pääosin verkossa, mutta myös kahdesti Helsingissä paikan päällä. Työryhmä vieraili Stadin ammatti- ja aikuisopistossa keväällä. Työryhmän jäsenet alustivat ja fasilitoivat pareittain työskentelyä. Työryhmän puheenjohtaja toimi kehittämisspällikkö **Tiina Kauma** Tampereen seudun ammattiopistosta ja fasilitaattorina **Saku Lehtinen**.

TYÖELÄMÄKUMPPANUUKSIEN VERKOSTO

Työelämäkumppanuuksien verkoston työryhmä kokoontui kolme kertaa vuoden aikana. Kokoontumisissa käsiteltiin ammatillisen koulutuksen palveluita ja niistä viestimistä työelämälle. Työryhmä järjesti

”Ryhtiä asiakkuustiedon hallintaan” -webinaarin verkostolle. Työryhmän puheenjohtajana toimi työelämäpalvelupäällikkö **Elina Oinaanoja** Hyriasta ja fasilitaattorina **Satu Ågren**.

VIESTINTÄVERKOSTO

Viestintäverkoston työryhmä ehti kokoontua toimintavuonna yhden kerran. Kokouksessa suunniteltiin tulevan vuoden viestinnän painopisteitä ja tapoja jakaa hyviä käytänteitä verkoston kesken. Työryhmän puheenjohtajana toimi viestintäjohtaja **Päivi Korhonen** Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omniasta ja fasilitaattorina **Hanna-Mari Bennick**.

KANSAINVÄLISEN TOIMINNAN TYÖRYHMÄ

Työryhmä kokoontui verkkokokouksin käsitellen eurooppalaista koulutuspolitiikkaa, koulutusvientä, Erasmus+-ohjelmaa ja Suomen EU-puheenjohtajuuskautta. AMKE osallistui OECD-foorumiin Pariisissa ja useat toimijat EU:n ammatillisen koulutuksen viikon tapahtumiin Helsingissä. Työryhmän puheenjohtajana toimi Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän johtaja

Kari Puumalainen. Ryhmän jäsen ja Sataedun kuntayhtymän johtaja **Matti Isokallio** edusti AMKEa myös EuproVET:n hallituksen puheenjohtajana. Työryhmän fasilitaattorina toimi **Saku Lehtinen**.

LIIKETOIMINTAVERKOSTO

Vuoden 2018 lopussa perutetun Liiketoimintaverkoston toiminta käynnistyi 2019 alussa. Liiketoimintaverkoston tehtävänä on tukea koulutuksenjärjestäjiä toimimaan kilpailuilla osaamis- ja koulutuspalvelumarkkinoilla lainsäädännöllisesti ja toiminnallisesti kestäväällä tavalla. Toimintaa tukevia keinoja ovat mm. tiedonvälitys toimintaa ohjaavasta lainsäädännöstä, asiantuntija- ja viranomaiskuulemiset, kokemusten vaihto hyvistä käytänteistä sekä AMKE ry:n edunvalvonnan tukeminen.

Työryhmän vastuuhenkilönä toimii **Veli-Matti Lamppu**, sen puheenjohtajana **Riikka-Maria Yli-Suomu** ja varapuheenjohtajana **Miika Nousiainen**. Verkostolla ei ole työryhmää, vaan kaikilla verkoston toiminnassa mukana olevilla koulutuksen järjestäjillä on edustaja verkostossa.

HENKILÖSTÖ JA TALOUS

AMKE ry:n ja AMKE Oy:n henkilöstössä tapahtui yksi muutos vuoden aikana. AMKE Oy:n tapahtumatuottaja Meri Hjort siirtyi toiselle työnantajalle ja hänen tilalleen palkattiin 12.8.2019 alkaen tapahtumatuottajaksi Pirve Harakka.

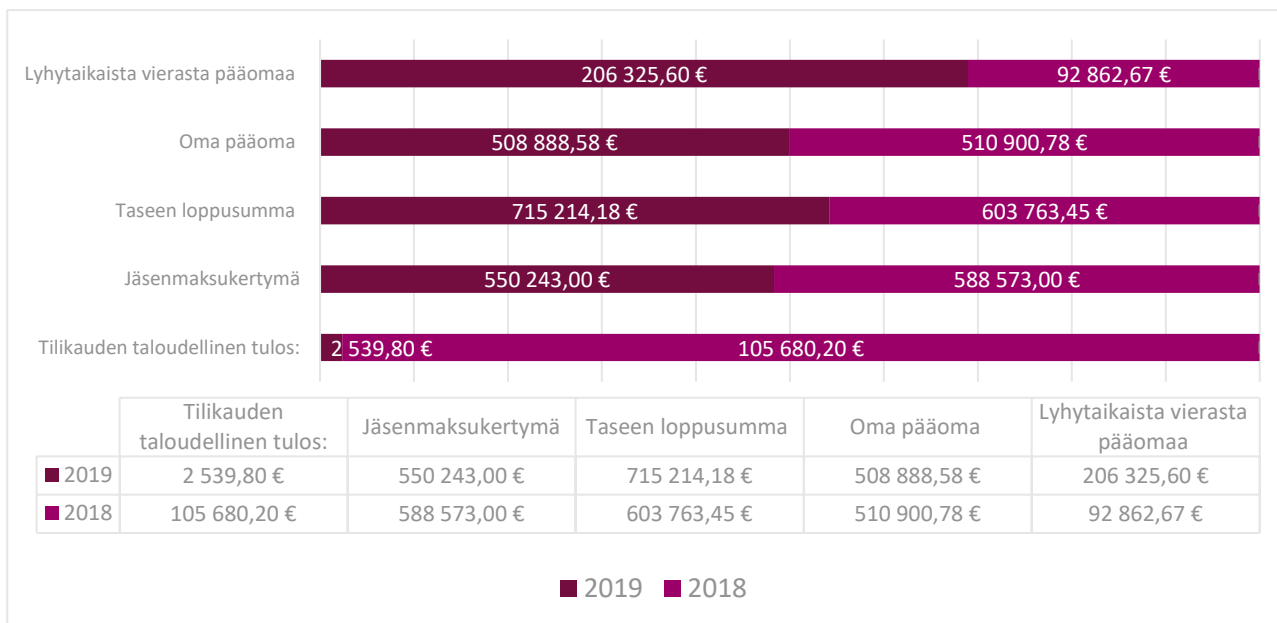
Vuoden alkaessa AMKEN toimistolla työskenteli kuusi henkilöä, joista viisi oli AMKE ry:n ja yksi AMKE Oy:n palveluksessa. Yhdistyksen toimitusjohtajana toimi **Veli-Matti Lamppu** ja henkilöstön muodostivat johtava asiantuntija **Satu Ågren**, asiantuntija **Saku Lehtinen**, verkkotiedottaja **Hanna-Mari Bennick** ja assistentti **Anu Kainulainen**.

Yhdistyksen toiminta rahoitettiin jäsenmaksuilla ja muilla omilla tuotoilla. Lisäksi koulutuksen järjestäjät ovat osallistuneet vetovoimahankkeeseen erillisellä vapaaehtoisella maksusuudella. **#Väylätauki**-kampanjan toteutus aloitettiin vuoden 2018 yhteishaun aikaan. Kampanja on tavoittanut nuoret, aikuiset ja opot laajasti. Sitä jatkettiin myös vuonna 2019.

Yhdistyksen talous oli toimintavuonna vakaalla pohjalla. Jäsenmaksukertymällä pystyttiin toteuttamaan hyvin AMKELLE asetetut tavoitteet. Koulutuksen järjestäjien kanssa yhteistyössä toteutettu Väylät auki -kampanja mahdollisti laajan valtakunnallisen ja järjestäjäkohtaisen näkyvyyden ja vaikuttavuuden.

Vuoden lopussa käynnistettiin AMKEN brändiuudistus sekä toteutettiin muutto Eteläranta 10 tiloihin. Nämä aiheuttivat ylimääräisiä kustannuksia, mutta muuton seurauksena vuokratkustannukset tulevat laskemaan selvästi. Yhdistyksen maksuvalmius oli hyvä.

TILIKAUDEN TALOUDELLINEN TULOS

ARVIO YHDISTYKSEN KEHITYSNÄKYMISTÄ

AMKEN vahvuus on sen edustavuus. AMKEN jäsenet saivat yli 96 prosenttia opetus- ja kulttuuriministeriön jakamista opiskelijavuosista, vaikka lähes puolet koulutuksen järjestäjistä on AMKEN ulkopuolella.

AMKE edustaa kooltaan, sijainniltaan, toiminnaltaan ja omistukseltaan erilaisia koulutuksen järjestäjiä. Vuoden 2019 lopussa AMKEN jäsenistöön kuului 84 koulutuksen järjestäjää.

Tiivis vuorovaikutus jäsenistön kanssa on AMKEN keskeinen menestystekijä. Hanketoiminnasta luopuminen ja voimavarojen keskittäminen edunvalvontaan ja sitä tukevaan viestintään ja järjestötyöhön on ollut oikea ratkaisu. Järjestön on oltava merkityksellinen jäsenilleen joka päivä.

AMKEN viestit ovat uskottavia päätöksentekijöille ja sidosryhmille, koska ne perustuvat kiinteään vuorovaikutukseen jäsenistön kanssa. AMKE on

vahva, kun sillä on hyvä tieto koulutuksen järjestämisen arjen olosuhteista.

Vuoden 2017 leikkaukset vaikuttivat ennakoitua lievemmin AMKEN jäsenmaksukertymässä vuonna 2019. Yhdistys on ennakkoon sopeutunut alenevaan rahoitukseen muuttamalla pienempiin toimintoihin marraskuussa 2016 ja vähentämällä henkilöstöä. Vuoden 2015 alussa AMKEN toimistolla oli 12 työntekijää, kun vuoden 2018 alussa henkilöstöä oli enää kuusi.

Vuoden 2019 aikana ammatillisen koulutuksen rahoitusta nostettiin noin 65 M€. Samalla AMKE on pyrkinyt sopeuttamaan talouttaan esim. muuttamalla uusiin tiloihin joulukuussa 2019. Näin yhdistyksen talouden näkymät vuoteen 2021 ovat valoisat.